

Zaaknummer : 01114667
Ons Kenmerk : ODH1288284
Datum : 08-09-2025

Beschikking (wijziging) Omgevingswet – Flora- en fauna-activiteiten

Onderwerp

Op 29 augustus 2024 hebben wij een aanvraag voor omgevingsvergunning flora-en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is ingediend namens Woonstichting Stek en ziet op het wijzigen van de op 27 september 2023, met kenmerk ODH783451, verleende ontheffing Wet natuurbescherming. De wijzigingen zijn aangevraagd voor de volgende vergunningplichtige handelingen:

- het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De aanvraag heeft betrekking op het gewijzigd uitvoeren van onderhoud en verduurzaming van de complexen 5005 en 5010 aan de Beatrixstraat, de Sporthoflaan, de Platanenlaan en de Rusthoflaan in Sassenheim.

Besluit

Wij besluiten:

- I de aangevraagde vergunning te verlenen aan Woonstichting Stek;
- II de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze vergunning;
- III de onder ‘Relevante documenten’ genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze omgevingsvergunning;
- IV dat de aan de ontheffing van 27 september 2023, met kenmerk ODH783451 verbonden voorschriften 1 t/m 4, 6 en 7 geheel blijven gelden;
- V dat het aan de ontheffing van 27 september 2023 met kenmerk ODH783451 verbonden voorschrift 5 niet meer geldt voor de complexen 5005 en 5010;
- VI dat deze omgevingsvergunning geldig is vanaf de dag na bekendmaking tot 1 september 2031.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendices

- I: Overzicht aangetroffen nesten en verblijfplaatsen
- II: Permanente voorzieningen complex 5005
- III: Permanente voorzieningen complex 5010
- IV: Overzicht constructie

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

8. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze omgevingsvergunning, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport “Wijzigingen werkzaamheden complexen 5005 en 5010 te Sassenheim” van 24 juli 2024.
9. De werkzaamheden mogen pas starten als tenminste een termijn van vier weken, na de inwerkingtreding van deze omgevingsvergunning, in acht is genomen. Een uitzondering hierop zijn de maatregelen voor het ongeschikt maken van de bebouwing, vastgelegd in de voorschriften 10 en 13. Het ongeschikt maken mag pas plaats vinden wanneer aan de gewenningsperiode is voldaan, vastgelegd in voorschrift 13.

Huismus

10. Het ongeschikt maken van de nestlocaties van de huismus dient uitgevoerd te worden onder begeleiding van de ecologische deskundige. De deskundige dient te allen tijde verslag te doen in het ecologisch logboek van alle handelingen welke een effect hebben op de huismus. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
 - a. Het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd buiten de kwetsbare broedperiode welke loopt van 1 maart tot en met 31 augustus voor de huismus;
 - b. Indien sprake kan zijn van late vervolglegels van de huismus dient ook de maand september te worden ontzien, dit is ter beoordeling van de deskundige;
 - c. Het ongeschikt maken van de bebouwing dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van dakpannen of het na het plaatsen van weringsborstels, na expliciete vrijgave door de deskundige;
Na het ongeschikt maken en maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de deskundige om de aanwezigheid van huismussen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden.
11. De tijdelijke voorzieningen mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode voor de permanente voorzieningen in acht is genomen en deze functioneel zijn. De verwijdering dient begeleid te worden door een ecologisch deskundige. Indien blijkt dat een tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de voorziening uit vrije beweging is verlaten.
12. De vrije aanvliegroute van de huismusnesten in complex 5010, mogen niet worden geblokkeerd als gevolg van de werkzaamheden.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

13. Het ongeschikt maken van de zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis dient uitgevoerd te worden onder begeleiding van de ecologisch deskundige (voorschrift 4). De deskundige dient te allen tijde verslag te doen in het ecologisch logboek van alle handelingen welke een effect hebben op de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
 - a. Het ongeschikt maken mag pas plaats vinden wanneer aan de gewenningsperiode van 3 maanden is voldaan;
 - b. het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd tussen 15 april tot en met 15 augustus of tussen 1 oktober en 15 oktober. Dit is buiten de kwetsbare paar- en winterperiode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis;
 - c. om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven de verblijfplaatsen te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen exclusion flaps te worden geplaatst op alle openingen;

- d. daar waar de exacte locatie van de verblijfplaatsen niet bekend zijn, dient de bebouwing in zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden;
 - e. indien invliegopeningen van geveldelen met elkaar in verbinding staan is het, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap, toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. De ruimte tussen exclusion flaps mag maximaal drie meter zijn;
 - f. het gebruik van materialen waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim is niet toegestaan;
 - g. de maatregelen, waaronder exclusion flaps, waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 10 graden, een windkracht van minder dan 5 Bft en droog) te worden ingezet. Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds anderhalf uur voor zonsondergang tot en met twee uur na zonsondergang goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige weersomstandigheden
 - h. na het ongeschikt maken en met inachtneming van de vereiste dagen met gunstige weersomstandigheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden;
 - i. bij het ongeschikt maken in het najaar (1 september tot en met 15 oktober) geldt aanvullend op sub h en g hiervoor, dat de periode van vijf dagen met gunstige weersomstandigheden, waarvan drie aaneengesloten, en een controlebezoek waaruit blijkt dat de werende maatregelen effectief zijn geweest, moeten zijn uitgevoerd op uiterlijk 15 oktober.
14. Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Daarnaast dienen de tijdelijke en permanente voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en dient – indien nodig – de functionaliteit van de voorziening op zo kort mogelijke termijn weer hersteld te worden. Het herstellen van de functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare kraam- en winterperiode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Bovendien moeten de tijdelijke voorzieningen zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
15. De tijdelijke alternatieve voorzieningen mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode voor elke verblijfplaats in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel en beschikbaar zijn. Hieraan verbinden wij de volgende voorwaarden:
- a. de verwijdering dient begeleid te worden door de ecologisch deskundige (voorschrift 4);
 - b. de gewenningsperiode voor zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is drie maanden waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen;
 - c. de gewenningsperiode voor zomer- en paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis is één maand waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen;
 - d. indien blijkt dat een tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en nadat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat de voorziening uit eigen beweging is verlaten;
 - e. de ecologische deskundige dient verslag te doen van het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen in het logboek (voorschrift 2).

Zorgplicht en ongewoon voorval

In de Omgevingswet zijn algemene zorgplichten opgenomen voor de fysieke leefomgeving. Voor alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt daarnaast de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het kader van de specifieke zorgplicht dient onder meer rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Deze zorgplicht geldt overal in Nederland, dus op elke locatie waarvoor in 2023 vergunning is verleend.

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt als er tijdens de uitvoering van flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1).

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 29 augustus 2024 hebben wij een aanvraag voor omgevingsvergunning flora-en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is ingediend namens Woonstichting Stek en ziet op het wijzigen van de op 27 september 2023, met kenmerk ODH783451, verleende ontheffing Wet natuurbescherming. De wijzigingen zijn aangevraagd voor de volgende vergunningplichtige handelingen:

- het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De aanvraag heeft betrekking op het gewijzigd uitvoeren van onderhoud en verduurzaming van de complexen 5005 en 5010 aan de Beatrixstraat, de Sporthoflaan, de Platanenlaan en de Rusthoflaan in Sassenheim.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Verzoek 20240829 01102 000, 29 augustus 2024, ODH1153446;
- Wijzigingen werkzaamheden complexen 5005 en 5010 te Sassenheim, Tauw B.V., N003-1290982MTR-V01-hme-NL, 24 juli 2024, ODH1153445;
- Plaatsingsplan tijdelijke voorzieningen Sassenheim, Tauw B.V., 17 januari 2022, ODH1321903;
- Reactie op verzoek aanvullende informatie bij wijzigingsverzoek voor ontheffing met zaaknummer ODH783451, uit uw e-mail d.d. 8 april 2025, Tauw B.V. 22 juli 2025;
- RE Aanvullende informatie bij zaaknummer 01114667, Tauw B.V., 21 augustus 2025 (ODH1491616);
- Overzicht huidige stavaza mitigerende maatregelen, Tauw B.V., 3 juli 2025 (ODH1491617);
- Locaties vleermuiskasten en huismuskasten, Tauw B.V., (ODH1491618);
- Fotorapportage Sassenheim, Bats & Birds, 15 juli 2025 (ODH1491619);
- Overzicht locaties kasten, (ODH1491620);
- Rapportage plaatsen huismuskasten, Habitus, rapport STEK2022-10-EB1-V1, 10 oktober 2022 (ODH1491621).

Procedure

Reguliere voorbereidingsprocedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.64 van de Ow zijn toegepast op deze aanvraag.

Overeenkomstig artikel 16.57 van de Ow is kennisgegeven van de aanvraag via www.officielebekendmakingen.nl.

Beslistermijn

Gelet op artikel 16.64, eerste lid, van de Ow is de termijn voor de afhandeling van de aanvraag acht weken. Met toepassing van artikel 16.64, tweede lid, van de Ow hebben wij deze termijn op 22 oktober 2024 met zes weken verlengd.

Volledigheid

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In de Omgevingsregeling zijn naast algemene ook specifieke indieningsvereisten opgenomen waar een aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan dient te voldoen. Ook hebben wij getoetst of de aangeleverde gegevens voldoende zijn voor de voorbereiding van de beschikking en het inhoudelijk beoordelen van de aanvraag.

Omdat de aanvraag onvolledig was, is op 8 april 2025, per email verzocht de nog ontbrekende gegevens aan te leveren. Op 23 juli 2025 hebben wij de gevraagde gegevens ontvangen en is de behandeling van de aanvraag voortgezet. Op 30 juli 2025 hebben wij, per email, nogmaals verzocht om ontbrekende gegevens aan te leveren. Op 21 augustus 2025 hebben wij de gevraagde gegevens ontvangen en is de behandeling van de aanvraag voortgezet.

Bevoegd gezag

De flora- en fauna-activiteiten worden verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Omgevingswet (hierna: Ow), artikel 11.24 van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Inwerkingtreding

Artikel 16.79, eerste lid, aanhef en onder a, van de Ow bepaalt dat een omgevingsvergunning in werking treedt met ingang van de dag na de dag waarop het besluit is bekendgemaakt. In artikel 16.79, tweede lid, van de Ow staat dat in afwijking van het eerste lid het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning bepaalt dat die in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag van bekendmaking of terinzagelegging als naar zijn oordeel:

- a. het verrichten van de activiteit die de omgevingsvergunning mogelijk maakt binnen die vier weken kan leiden tot een wijziging van een bestaande toestand die niet kan worden hersteld; en
- b. de regels over het verlenen van de omgevingsvergunning ertoe strekken die bestaande toestand te beschermen.

Onomkeerbare activiteiten, namelijk de renovatiewerkzaamheden, mogen slechts worden uitgevoerd nadat een termijn van vier weken, na bekendmaking van dit besluit, verstreken is.

Om te voorkomen dat binnen vier weken na inwerkingtreding van deze omgevingsvergunning onomkeerbare gevolgen kunnen optreden voor de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de huismus en de gierzwaluw is in voorschrift 8 geborgd dat, de werkzaamheden in deze periode nog niet mogen starten, maar vooruitlopend wel ongeschikt gemaakt mag worden.

Een voorwaarde is dat het plangebied ongeschikt gemaakt wordt door maatregelen te treffen die omkeerbaar zijn. Dit zijn maatregelen die weer verwijderd kunnen worden, waardoor de nest-/verblijfplaats(en) weer beschikbaar komen, bijvoorbeeld exclusion flaps, aangezien dit geen onomkeerbare schade veroorzaakt aan de nest-/verblijfplaats(en).

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Ow, waarin is opgenomen dat het verboden is om aangewezen flora- en fauna-activiteiten uit te voeren zonder omgevingsvergunning. In het Bal worden deze flora- en fauna-activiteiten benoemd en zijn de beschermingsregimes opgenomen voor inheemse planten en dieren. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Het tweede regime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Het derde regime beschrijft

de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. De aanvraag is tevens getoetst aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de huismus en de gierzwaluw, dit zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels welke beschermd zijn op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Paragraaf 11.2.2 van het Bal, met betrekking op de Vogelrichtlijn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor vogels een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk vernielen van nesten of rustplaatsen van de huismus of de gierzwaluw.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, dit is een van nature in Nederland in het wild levend dier van een soort genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Paragraaf 11.2.3 van het Bal, met betrekking op de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor plant- en diersoorten een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Op grond van artikel 8.74j en 8.74k, eerste lid, van het Bkl wordt een omgevingsvergunning slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- de activiteit nodig is omdat tenminste één van de belangen genoemd in artikel 8.74j en één van de belangen genoemd in 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl aan de orde zijn; en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort of de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Tot slot geldt voor alle inheemse soorten in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een omgevingsvergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

Beoordeling

In de beschikking van 27 september 2023, met kenmerk ODH783451, is ontheffing verleend voor het uitvoeren van het van binnenuit aanbrengen van dakisolatie en vloerisolatie in complexen 5005, 5010, 5011 en 2012 te Sassenheim. In de beoordeling is opgenomen dat spouwmuren niet worden geïsoleerd en geen werkzaamheden aan kozijnen worden uitgevoerd. Tijdens het uitwerken van de werkzaamheden is echter gebleken dat een aantal ingrijpendere wijzigingen benodigd zijn. Naar aanleiding daarvan is verzocht om de ontheffing te wijzigen.

Veranderingen complex 5010

Voorheen zouden de werkzaamheden van complex 5010 bestaan uit van binnenuit isoleren van het dak. In dit complex blijkt dat het ook nodig is om de spouw aan te vullen met isolatie en worden de kozijnen vernieuwd. De

start van deze werkzaamheden staat gepland in de laatste week van augustus/eerste week van september 2025. In dit complex zijn 27 nesten van de huismus aangetroffen (zie appendix I).

In dit complex zijn uitsluitend nestplaatsen van huismus aangetroffen. De aanvullende werkzaamheden betreffen alleen de gevels en zorgen niet voor verstoring van de nesten die zich onder de dakpannen bevinden. De oorspronkelijke nestplaatsen worden niet aangetast als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. Om deze redenen zijn geen mitigerende of compenserende maatregelen voor huismus benodigd. Aanvullend hebben wij in de voorschriften vastgelegd dat de vrije aanvliegroute van de huismusnesten niet mag worden geblokkeerd als gevolg van de werkzaamheden.

Veranderingen complex 5005

Voorheen zouden de werkzaamheden van complex 5005 uitsluitend bestaan uit het van binnenuit isoleren van het dak. Echter blijkt nu, gezien de huidige staat van het dak, dat het nodig is om het dak te vervangen en van buitenaf te isoleren. De start van deze werkzaamheden staat gepland in het najaar van 2025. In dit complex zijn 26 nesten van de huismus, één zomer- en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en één zomerverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis aangetroffen (zie appendix I).

Huisumus

Als gevolg van de werkzaamheden zijn 26 nesten tijdelijk niet beschikbaar. In de permanente situatie worden de nestplaatsen weer hersteld, echter, kan door de nieuwe isolatie die met de werkzaamheden aan het dak en de vloer, van binnenuit wordt aangebracht niet worden uitgesloten dat de klimatologische omstandigheden veranderen waardoor de functionaliteit van de nestplaatsen indirect wordt aangetast. Dit valt onder schadelijke handelingen zoals bedoeld in 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal. Op 29 september 2022 zijn er 64 tijdelijke voorzieningen geplaatst in de vorm van 32 dubbele huismuskasten van het type Anton van Bats & Birds. Zij hangen binnen 200 meter van de aangetroffen nestplaatsen en hebben een noord- of oost oriëntatie.

In de permanente situatie worden daken weer geschikt gemaakt voor de huismus. Totaal wordt er ruimte gemaakt voor 628 alternatieve verblijfplaatsen (op basis van de in het Activiteitenplan gepresenteerde formule "aantal nestplaatsen = aantal meters / 0,5 – 1). Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan het minimum aantal van 52 voorzieningen, op basis van compensatiefactor 1:2. In appendix II en III is een overzicht van de permanente voorzieningen weergegeven. Op deze plekken worden de onderste drie rijen dakpannen van de daken wederom geschikt gemaakt voor nesten. Onder dakpannen is ten minste acht centimeter tussen de dakplaat en de onderzijde van de dakpan en een oppervlak van 12,5 x 12,5 centimeter om in één nestplaats te voorzien. Hiervoor wordt hetzelfde type dakpan behouden als dat nu in gebruik is, waar huismus ook al onder broedt. Bij de toepassing van een vogelschroot wordt deze op de 4e panlat oftewel ná de derde dakpannenrij geplaatst. De invliegopeningen zijn circa 3,5 centimeter in doorsnede voor huismus en liggen op 50 centimeter van elkaar vandaan. De panlatten en tengels zijn minstens drie centimeter hoog. De tengels zijn maximaal vijf centimeter hoog. De gootplank is minder dan tien centimeter breed. Om het dak te beschermen en grip aan huismussen te bieden, wordt gripgaas of een dunne plaat multiplex tegen het dak geplaatst. In appendix IV is een overzicht van de constructie weergegeven. Hiermee worden gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de huismus ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

De nestlocaties worden door de huismus ook als rustplaats gebruikt, om deze reden is ook opgenomen dat het ongeschikt maken buiten koude perioden, gedefinieerd als perioden van vijf dagen waarvan drie of meer dagen met vorst, moet plaatsvinden. Het ongeschikt maken van de bebouwing voor de huismus dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van de dakpannen of het plaatsen van weringsborstels. Dit moet onder begeleiding van een ecologisch deskundige (voorschrift 4) plaatsvinden. Deze deskundige bepaalt ook of en wanneer de bebouwing geschikt is voor vrijgave voor het starten van de werkzaamheden. Indien er nesten in gebruik zijn, dient het

ongeschikt maken plaats te vinden nadat de vogels de nestlocaties uit eigen beweging hebben verlaten. Van het ongeschikt maken dient verslag te worden gedaan in het logboek.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus

Gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis

De zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en de zomerverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis zijn onder de loodslabben aan de kopgevels aangetroffen. De exacte locatie van de paarverblijfplaats is onbekend. Aangegeven is dat ervanuit wordt gegaan dat alle verblijf- en nestplaatsen onder het dak van het complex aanwezig zijn. Als gevolg van de werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen in complex 5005 verloren. Dit valt onder schadelijke handelingen zoals bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal.

Op 29 september 2022 zijn er twaalf tijdelijke voorzieningen gerealiseerd welke voldoen aan de eisen zoals gesteld in het Kennisdocument (Model A, 50 centimeter hoog, 20-30 centimeter breed, 1-2 compartimenten). Deze voorzieningen bevinden zich aan de kopgevels van de Irenestraat 3 en 12 en de Margrietstraat 3, 12, 15 en 16. In de permanente situatie worden twaalf inbouwvoorzieningen gerealiseerd bestaande uit twee verticaal gekoppelde vleermuiskasten van het type VMPM1s van Unitura. De voorzieningen worden geplaatst binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaatsen en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. De Voorzieningen worden gerealiseerd op de kopgevels van woningen van de Marijkestraat 17, Beatrixstraat 26, Beatrixstraat 24, Beatrixstraat 18. Zij worden geplaatst op minimaal drie meter hoogte, met een vrije aanvliegroute en vliegruimte, zonder obstakels, vrij van kunstlicht en verstoring en buiten bereik van predatoren. Er worden verschillende microklimaten aangeboden door clustering met verschillende richtingen. De invliegopening zijn niet vlak boven of naast ramen en deuren.

Hiermee worden gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare periode, tussen 1 september en 15 oktober, worden de zomer- en paarverblijfplaatsen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door gebruik te maken van exclusion flaps. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven de verblijfplaatsen te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen exclusion flaps te worden geplaatst op de in- en uitvliegopeningen in de bebouwing binnen het plangebied. Deze dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 10 graden, een windkracht van minder dan 5 Bft en droog) te worden ingezet. Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds anderhalf uur voor zonsondergang tot en met twee uur na zonsondergang goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige weersomstandigheden. Wanneer de exacte locatie van de verblijfplaatsen niet bekend is, moet de volledige bebouwing ongeschikt worden gemaakt voor vleermuizen. Bij invliegopeningen in geveldelen die met elkaar in verbinding staan, mag – mits ten minste één opening is afgesloten met een exclusion flap – de rest worden afgedicht met weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. De maximale afstand tussen exclusion flaps mag drie meter zijn. Het gebruik van materialen waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken, vast kunnen plakken of zich kunnen verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim, is niet toegestaan. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Sassenheim. Door de voorgenomen maatregelen is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande overwegingen en artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet, kan de gevraagde omgevingsvergunning worden verleend. Wij stemmen in met het verzoek tot het wijzigen van de werkwijze. Aanvullend hebben wij voorschriften verbonden aan deze beschikking.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de huismus, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteiten te kunnen uitvoeren. Kijk voor meer informatie op: <https://omgevingswet.overheid.nl/checken>.

Appendix I: Overzicht aangetroffen nesten en verblijfplaatsen

Tabel 2.1 Aangetroffen verblijf- en nestplaatsen in het complex 5005 te Sassenheim

Adres	Aantal verblijf- of nestplaatsen	Soort
Beatrixstraat 18	1 zomerverblijfplaats	Gewone dwergvleermuis
Beatrixstraat 24	1 zomerverblijfplaats	Ruige dwergvleermuis
Beatrixstraat 13	1 paarverblijfplaats	Gewone dwergvleermuis
Beatrixstraat 1-13	13 nestplaatsen	Huismus
Beatrixstraat 15-21	4 nestplaatsen	Huismus
Beatrixstraat 27	1 nestplaats	Huismus
Beatrixstraat 29-31	5 nestplaatsen	Huismus
Beatrixstraat 2	1 nestplaats	Huismus
Beatrixstraat 12	1 nestplaats	Huismus
Beatrixstraat 32	1 nestplaats	Huismus

Tabel 3.1 Aangetroffen nestplaatsen in het complex 5010 te Sassenheim

Adres	Aantal nestplaatsen	
Rusthofflaan 17-27	7 nestplaatsen	Huismus
Rusthofflaan 33	2 nestplaatsen	Huismus
Sporthoflaan 2-14	12 nestplaatsen	Huismus
Sporthoflaan 18	1 nestplaats	Huismus
Sporthoflaan 22	1 nestplaats	Huismus
Sporthoflaan 26	1 nestplaats	Huismus
Platanenlaan 24-28	3 nestplaatsen	Huismus

Appendix II permanente voorzieningen complex 5005

Tabel 1. Aantal permanente voorzieningen voor huismus per woonblok van complex 5005

Blok	Lengte enkele gevel (meter)	Voorzieningen per gevel	Voorzieningen per blok
1	n.v.t.*	n.v.t.*	n.v.t.*
2	n.v.t.*	n.v.t.*	n.v.t.*
3	23	45	90
4	30	59	118
5	n.v.t.**	n.v.t.**	n.v.t.**
6	n.v.t.**	n.v.t.**	n.v.t.**
7	41	81	162
8	24	47	94
9	25	49	98
10	17	33	66
TOTAAL			628

* Deze woningen hebben aan de west- en oostgevels dakkapellen. Alleen de ruimtes tussen de dakkapellen zijn geschikt om permanente voorzieningen voor huismus te realiseren. Elk deel tussen twee dakkapellen wordt gerekend als 1 geschikt alternatief permanent verblijf voor huismus, net als de uiteindes van deze zijdes.

** Bevat nu geen verblijfplaatsen voor huismus, waardoor hier het uitgangspunt niet geldt om permanente voorzieningen te realiseren.

Figuur 2. Locaties en gebouwblokken van complex 5005 waar permanente alternatieve voorzieningen voor voermuizen (blauwe cirkels) en huismus (paarse lijnen) worden gerealiseerd

Appendix III permanente voorzieningen complex 5010

Tabel 2. Aantal permanente voorzieningen voor huismus per woonblok van complex 5010

Locatie	Lenqte enkele gevel (meter)	Voorzieningen per gevel	Voorzieningen per blok
Rusthofflaan 2-27	42	83	166
Rusthofflaan 33	5,5	10	20
Sporthofflaan 4-14	36	71	142
Sporthofflaan 16-26	36	71	142
Platanenlaan 22-28	22,5	44	88
TOTAAL			558

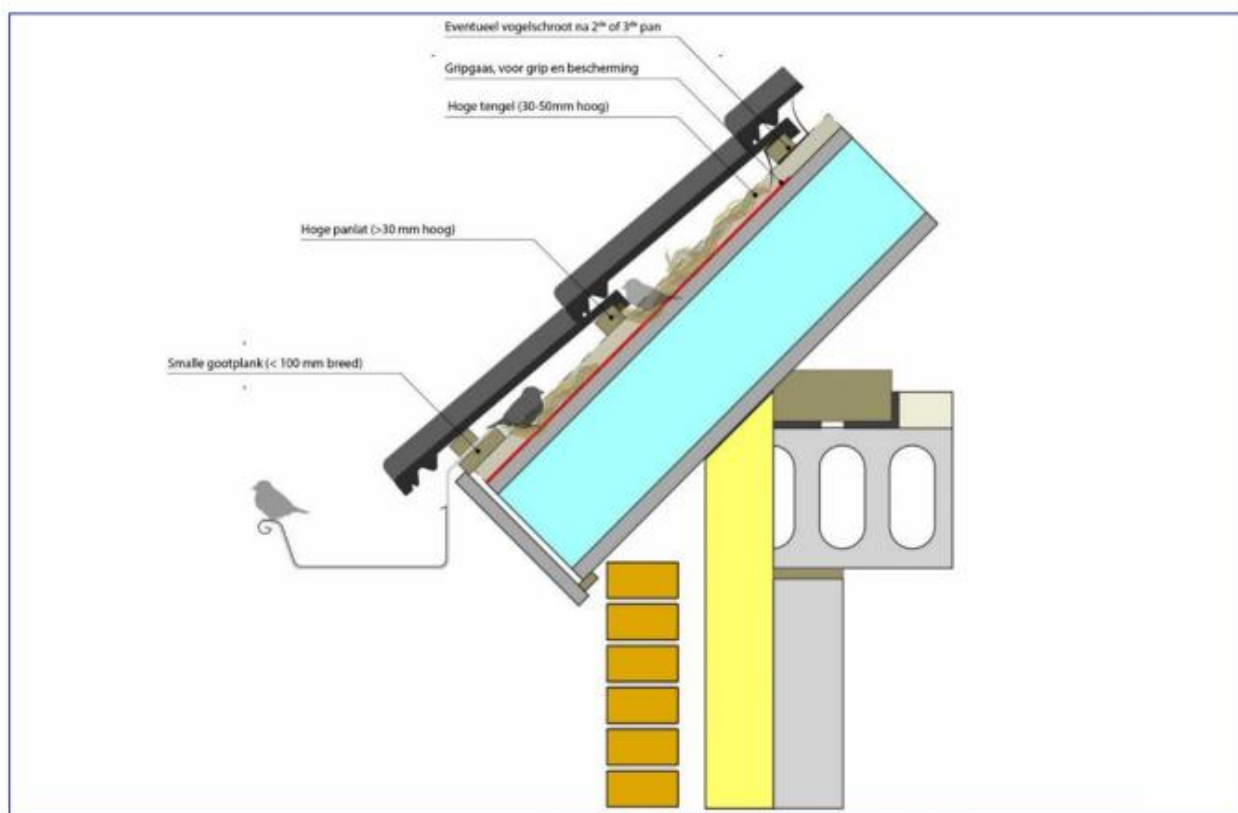
Enkele van bovenstaande daken hebben zonnepanelen. Dit vormt geen belemmering voor het functioneren van de voorgetelde huismusvoorzieningen. Wel dienen de onderste van deze zonnepanelen door de uitvoerend aannemer even worden "opgelicht" (onderste montagebeugel los maken) te worden voor de werkzaamheden. Dit dient in het nog op te stellen ecologisch werkprotocol te worden vast gelegd.

Figuur 3. Locaties en gebouwblokken van complex 5010 waar permanente alternatieve voorzieningen voor huismus worden ingebouwd

Appendix IV Overzicht constructie voorziening.

Figuur 1. Illustratie van het geschikt maken van een dak met dakpannen voor huismus (Unitura, 2023) bij complexen 5005 en 5010